

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÜMİT BOYNER'İN
42. GENEL KURUL
KONUŞMASI

19 Ocak 2012
Çırağan Sarayı, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Muhterem Başbakan Yardımcısı, Sayın Başkanlar, Değerli üyeler,

TÜSİAD artık 40 yılı geride bırakmış bir dernek. Bu kırk yıl zarfında kurumsallaşmaya büyük önem vererek, çağın gereklerine uygun proje ve program önerilerini her dönemde kamuoyu ve siyasi iradeyle paylaşmış bu derneğin Başkanı olmaktan duyduğum kıvancı vurgulayarak sizlere hoş geldiniz demek isterim.

Genel Kurul, yönetim sorumluluğunu taşıyanların söz ve eylemlerinin hesabını da verdikleri bir fırsattır. Her ne kadar bu görevi sürdürmek üzere yeniden bir yıl için adaylığımızı koymuş olsak da öncelikle geride bıraktığımız iki yılın, bu sürede neler yaptığımızın, neden yaptığımızın bir bilançosunu çıkarmak ve yeni dönemle ilgili beklentilerimizi sizlerle paylaşmayı görev biliyoruz.

Geçtiğimiz yıl, geride bıraktığımız 40 yılın bir bilançosunu çeşitli vesilelerle yapabileceğimize olanağını bize verdi. Kronolojik sıralama çerçevesinde, gerek piyasa ekonomisi normlarının ekonomiye kazandırılması gerek açık toplum olma yolunda ilerleme, gerekse demokratik standartların yükseltilebilmesi süreçlerinde çok önemli tespit, öneri ve projeleri oluşturmuş ve hayata geçebilmesi için önemli çabalar sarf etmiş olduğumuzu bir kez daha teyit edebildik.

Sayın Bakanım, Değerli Üyeler,

2010 yılı başında göreve gelişimizin hemen akabinde 2010-11 yılı programımızı sizlerle ve kamuoyu ile paylaştık. Programın merkezine, sürdürülebilir büyümenin önemli bir şartı olan üretkenlik olgusunu aldık ve enerji sektörü liberalizasyonundan, fikri mülkiyet haklarına, işgücü piyasası katılıklarından inovasyon kapasitesine kadar 10 başlıkta üretkenlik konusunu programlı bir şekilde işledik; tüm faaliyetlerimizi bu odak etrafında şekillendirdik.

Bu yılın sonuna doğru Sayın Başbakan Yardımcımızın da katılımıyla kamuoyu ile paylaştığımız “Büyümenin Önündeki Engeller” başlıklı raporumuzda üretkenlik bileşeninin Türkiye büyümesinde artık daha büyük bir rol oynadığını saptadık. Üretkenliği ve dolayısıyla sürdürülebilir büyümeyi sınırlayan, yavaşlatan en önemli unsur beşeri sermayenin niteliği.

Üretkenlik odaklı programımızın yanında artık kurumun temel görevleri olarak değerlendirebileceğimiz, yavaşlansa bile AB uyum sürecini içselleştirmek, iklim değişikliği ile mücadelede özel sektörün öncü olmasını sağlamak, kurumsal yönetim ilkelerini yaygınlaştırmak, potansiyel genç girişimcilere TÜSİAD üyelerinin birikimini sunmak gibi alanlarda heyecan ile çalıştık.

40. Yılıımızın bir faaliyeti olarak, mümkün olduğunca ileriye bakarak öncelikle sürdürülebilir kalkınmayı Türkiye'nin gündemine Vizyon 2050 Türkiye raporu ile taşıdık. Enerjiden demografiye, çevre politikalarından, şehirleşmeye kadar uzanan alanlarda denklemi 2050'den geriye doğru çözdük.

Öte yandan bulunduğu coğrafya ile enerji denkleminde önemli bir farklılık yaratabilme potansiyeline sahip olan Türkiye'nin önümüzde karşı karşıya kalabileceği enerji politikasını, bölgenin diğer önemli oyuncularını ile birlikte gerçek bir oyun simülasyonu ile irdeledik.

Elbette, yine 40. Yılıımızın özel bir faaliyeti olarak, artık kurumun bir müktesebatı haline gelmiş demokratik standartlar olgusunu işledik. Bu çerçevede, demokratikleşme sürecinin

önemli bir merhalesi olan “devlet ve birey” ilişkilerini bir konferans bağlamında konunun yetkin uzmanları ile tartıştık.

Ayrıca, önemli sayıda üyemizin doğrudan katılım ve katkı sağladığı 9 komisyon ve 33 çalışma grubumuz dönem boyunca rapor, görüş, seminer ve temas faaliyetlerini sürdürdü. Bunların detaylarını başkan yardımcılarımızın sunumlarında paylaşacağız.

Değerli üyeler,

Sayın Başbakan Yardımcımızın şahsında Türkiye ekonomik krizleri atlama konusunda en derin tecrübelerden birisine sahip.

Bu tecrübenin de etkisiyle ekonomimiz küresel krizin ilk sadmesini atlattıktan sonra, yüksek bir büyüme performansı göstererek, Türkiye'nin uluslararası sistemde yükselen profiline önemli bir katkı sağladı.

Sayın Bakanımız deruhte ettiği görevlerin hepsinde bizimle işbirliği içinde çalışmaya özen gösterdi. Biz de birikimimizle kendisiyle değerlendirme ve önerilerimizi büyük bir heyecanla paylaştık.

Şu sıralarda ekonomimizde gözlemlediğimiz uyarı sinyallerinin kendilerinin ve ekibinin dikkatinden kaçmadığına eminiz. Bu işaretlerin doğrultusunda risk alma konusunda ve makro politikaların oluşturulmasında her zaman sergilediği gerçekçiliği ve kararlılığıyla yeni bir rota çizeceğine de inanıyoruz.

Biliyoruz ki geçmiş başarılar, krizin yeni bir küresel ekonomi yapılanmasına doğru evrildiği sırada başarının garantisi olamıyor. Önümüzde zorlu, güç kararların verilmesini ve alınan kararların çelik gibi bir iradeyle uygulanmasını gerektiren bir dönem olduğu kanısındayız.

Türkiye bugün alacağı kararlarla dünya ekonomisindeki birinci sınıf ekonomilerden birisine sahip olmakla “orta gelirli ülke” tuzağına düşmek arasında tercihini ortaya koymuş olacaktır.

Yıllardan beri hedefimiz Türkiye'nin “orta halli” “orta demokrasili” bir ülke konumuna kilitlenmemesini sağlamak oldu. Çalışmalarımızı hep bu hedefi gözeterek tasarladık ve uygulamaya geçirdik.

TÜSİAD'ın bir kurum olarak tahayyül etiklerini hayata geçirmenin yolu kanımca şu üç konuya odaklanmaktan geçiyor:

Birincisi: Beşeri sermayenin niteliği

Biliyorum bazıları açısından bu konu “eğitim şart” denerek neredeyse sulandırılan bir hale geldi. Ancak ortalama 6 yıl okula gidilen yani Ortaokuldan terklerin ortalama oluşturduğu bir ülkede yaşadığımız gerçeğini göz ardı edemeyiz. Üstelik maalesef bu eğitimin niteliği düşük. Sormaya, sorgulamaya, yaratıcı düşünmeye prim vermeyen bir yapıya sahip.

Oysa bu sistemden çıkan bireyler giderek daha fazla inisiyatif, değerlendirme, bilgiye dayalı refleks sahibi olmayı gerektiren iş ve mesleklerle karşılaşacaklar. Eğitim sisteminin gerek bireysel gelişimi, gerekse verimli, rekabetçi, yaratıcı, etkili olma özelliklerini kazandıracak

şekilde işlemesi gerekiyor. Dünyada da gelecek yılların ayırıştırıcı unsuru eğitimin niteliği olacak. Türkiye'nin bugünkü eğitim halleriyle orta-gelir seviyesini aşması mümkün değildir.

İkincisi: Ürün yelpazemizi Türkiye'yi farklılaştıracak, sıradanlıktan çıkaracak bir düzeye getirmek

Bu alanda kendi kategorimizdeki diğer ülkelerle kıyasıya bir yarış içindeyiz. Türkiye bugünkü ürün yelpazesi ile tam bir orta gelir grubu ülke örneğidir. Bu ürün yelpazesi ile ancak bölgemizde rekabetçi olabiliyoruz. Yalnızca teknolojiyi ödüllendiren bir ihracat yapısı sürdürülebilir büyüklükleri taşıyabilir. Her yıl ihracat rekoru kırmak işin en zor tarafı değil. Rekorları kırabiliriz ama eğer ihracatımızın mal kompozisyonu sıradansa büyümeye yapacağı katkı da görelî olarak güdük kalır. Güdüklük, orta halli ülke olmayı kader haline getirmek demektir.

Hükümetten beklentimiz, bu üretim modeli değişikliği anlayışını daha somut, izlenebilir bir politika ile desteklemesi. Yani, teşvik politikasını, teknoloji kullanımını, seçimini, yenilikçiliği ödüllendirecek şekilde kurgulamasıdır.

Ama asıl sorumluluk bizdedir. Bu iddianın asli taşıyıcıları biz, yani özel sektör olmalıyız.

Üçüncüsü: Bölgesel Kalkınma

Cumhuriyetin kuruluşundan bu yana geçen yaklaşık 90 senede Türkiye coğrafyasında gözlemlediğimiz kalkınmışlık farkı hep çok yüksek oldu. Bu durum sadece sürdürülebilir kalkınmanın önünde bir engel olmakla kalmadı, arzu ettiğimiz iç barışın sağlanamamasına katkı yapan unsurlardan birisi haline geldi. Bu konudaki eleştirilerden bizim payımıza düşen de mutlaka vardır. Onları üstlenelim. Ancak, bölgesel kalkınma olgusunu giderek daha derinlemesine düşünmek zorundayız. Bu mesele belli ölçülerde çözülmenden elde edilecek büyüme oranları, ilk 10'da olalım veya olmayalım, toplumsal huzuru ve sürdürülebilir kalkınmayı sağlamayacaktır.

Değerli Üyeler,

Konuşmamı yapmaya hazırlanırken bu üç maddeden sonra artık daha fazla bir şey söylememe gerek kalmayacağını hesaplamıştım, düşünmüştüm. Zira YİK konuşmamda bundan sonra söyleyeceklerimin çoğuna değinmiştim.

Dünyanın çok derin bir ekonomik krizden geçtiği sırada, iş dünyasının en önde gelen örgütünün Genel Kurulu'nda görüşlerimi yalnızca ekonomik konulara odaklamayı planlamıştım.

Ayrıca, Sayın Bakanımız bize kıymetli vakitlerinden önemli bir bölüm ayırarak biraz sonra powerpoint sunum da yapacaklar. Bu sunumu, içeriğini, bize ışık tutacak noktalarını merakla bekliyorum.

Ancak bir vatandaş olarak da dördüncü bir maddeden, daha doğrusu maddeler dizisinden, bahsetmeden konuşmamı sonlandıramayacağıma, sonlandırmamam gerektiğine inanıyorum. Bu maddelere girmezsem ülkesini seven bir vatandaş, bir işkadını olarak vicdanen rahat edemeyeceğimi de biliyorum.

Üstelik değinmek zorunda kaldığım konuların netameli olması nedeniyle, ‘her gördüğün haksızlığı dile getirme’, ‘her aklına geleni söyleme’, ‘dikkatli ol başını derde sokma’ uyarılarının arttığı bir ortamda bunları söylemenin daha da gerekli olduğuna inanıyorum.

Ve doğrusu, başka şekilde davranırsam da kendime olan saygımı kaybetmekten korkuyorum

Bu toprakların ve toplumun sevdalısı bir vatansever olan Agos gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Hrant Dink tam beş yıl önce bugün kurucusu olduğu gazetesinin önünde katledildi. Aradan geçen zaman zarfında örtbas etme çabaları ortaya çıkarılmasına, eldeki delillere ve bulunan bağlantılara rağmen bu cinayetin gerisindeki asıl sorumlulara erişmek mümkün olmadı. İki gün önce açıklanan mahkeme kararları ise duyarlı kamuoyunu şoka soktu, vicdanları sızlattı.

Bir yandan bu kararlara doğru ilerlenirken, diğer yandan cinayetin arka plan bağlantılarını, bazı görevlilerin cinayetin işlenmesindeki ya da önlenmemesindeki sorumluluklarını ortaya çıkaran bir gazeteci deşifre ettiğini sandığı yasadışı örgütlenmenin parçası olduğu iddiasıyla tutuklandı.

Hrant Dink davası bir gazetecinin öldürülmesinden daha büyük anlamlar taşıyan temsili bir olay. Bu davanın seyri, alınan kararlar, Dink’in avukatlarının her aşamada gerçeğe ulaşmak için dişleriyle tırnaklarıyla mücadele etmek zorunda bırakılması, davanın adil bir sonuca ulaşmasını sağlamak için getirdikleri taleplerin geri çevrilmesi neredeyse sistematik diyebileceğimiz özellikler taşıyor.

Bu davanın akışında önümüze çıkan şey en somut haliyle Türkiye’de adalete olan inancın sarsılması, hukuk anlayışımızın zaafıdır. Dink cinayetine ve onun davasının seyrine dönüp göz ucuyla bakmamış olanlar bile, kamuoyunda dikkat çeken başka birçok davada adalet mekanizmasının işleyişini sorgulamak zorunda kaldılar. Masumiyet karinesi, delillerin sağlam dayanakları bulunması, tutukluluğun istisnai bir hal sayılması konularında şikayetler çığ gibi büyüdü. Bir zamanlar “olur böyle şeyler, kurunun yanında yaş da yanabilir” diye düşünenler ateş ocağa düştüğünde yargıda usulün önemini daha iyi kavramak zorunda kaldılar.

Bu olgular ışığında hukukun üstünlüğü, yargının işleyişi ve adalet duygusunun zedelenmemesi konularında ciddi adımlar atmamız gerektiğine inanıyorum.

Kıssadan hisse, çok sıradan da gelse, hukukun hepimize gerekli olduğudur. Eğer Türkiye kendi büyük iddialarının altında ezilmeyecekse o zaman önündeki belki de en önemli hedef gerçek anlamıyla bir hukuk devleti olmayı başarmaktır.

Değerli üyeler,

Önümüzdeki dönem Türkiye açısından referanslarını ve hedeflerini yeniden tanımlaması gereken bir ince ayar dönemidir.

Demokrasimizi derinleştirme, hukuk ve adalet sistemlerimizi en üst standartlara getirme çabalarını bu nedenle AB hedefi canlıymışçasına sürdürmek zorundayız. Yapacağımız her şeyi de daha çok kendi iç dinamiklerimize yaslanarak gerçekleştireceğiz.

Türkiye'nin acilen ve mutlaka yeni bir reform ateşine kapılması gerekiyor. Bunu yapmamanın bedelinin kendimizi tahammülü zor bir vasatlığa mahkum etmek olacağı inancındayız.

Unutmayalım ki, geçen yıla damgasını vuran Arap isyanlarının ardından Türkiye'nin bir model veya ilham kaynağı olarak zikredilmesinin yegane sebebi demokratik rejim içinde başarılı bir ekonomik performans yakalamasının dünyaya saçtığı parıltıdır.

Değerli üyeler,

Bu çerçeve içinde siyasi açıdan Türkiye'nin önündeki en önemli hedef yeni Anayasa'nın bu yıl sonuna kadar hazırlanmasıdır.

Yeni anayasanın temel ilkelerinin ne olması gerektiği hakkında toplumda ve bu konuda yıllardır taslaklar hazırlamış saygın sivil toplum örgütlerinde zaten bir mutabakat var. Meclis bünyesinde dört siyasi partinin temsilcilerinden oluşan bir Anayasa Uzlaşma Komisyonu ve bunun alt komisyonları kuruldu.

Siyaset kurumu, böyle bir ortamda, kamuoyunda Anayasa'nın geniş bir toplumsal mutabakat sonucu şekilleneceği ve 12 Eylül Anayasasının tarihin çöplüğüne atılacağı yönündeki beklentinin zayıflamasına izin vermemelidir.

Yeni Anayasa'da hakim olmasını istediğimiz felsefe, zihniyet ve önemli konuların neler olduğunu defalarca dile getirdiğim için tekrarlamak istemiyorum. Gene de yeni Anayasa'nın temel meselesinin vatandaşlık tanımının yapılması, vatandaş-devlet ilişkilerinin vatandaşın hak ve özgürlük alanları, hukuki güvenceleri genişleyerek tanımlanması olduğu kanaatimi yinelemekte yarar görüyorum.

Değerli üyeler,

Kürt meselesinin çözümü, canımızı çok yakan terörün bitmesi ve Türkiye'nin yeni ve özgürlükçü bir anayasaya kavuşması yalnızca iç düzenimizin bir meselesi de değildir. Giderek daha da karışacak Ortadoğu'da Türkiye'nin özenilen bir ülke olmayı sürdürmesinin de anahtarı budur. Ortadoğu'yu, özellikle de güney komşularımızı kasıp kavurması ihtimali giderek güçlenen bir mezhepler savaşının Türkiye'yi etkilememesini sağlamanın yolu demokrasimizi derinleştirmekten, ülkenin her köşesindeki bireyleri kökenleri ne olursa olsun vatandaşlık ortak paydasında buluşturmaktan geçer.

Yani güney komşularımızda olmayan bir değeri yaratmaktan. Bunu başarabileceğimize inanıyorum.

Sayın Bakanım, Değerli üyeler,

Gelecek dönemde de Yönetim Kurulu TÜSİAD'ın temel ilkeleri ve Türkiye için uygun gördüğü düzen arayışı çerçevesinde bu kurumun geçmişine sahip çıkarak çalışacaktır. Odaklanacağımız yer 'insan'dır. 21.Yüzyıl'ın 1. lig ülkelerinden biri olmayı hedefleyen Türkiye'yi yaratabilecek olan "insan"ı bir birey olarak hak ve özgürlükler, eğitim, verimlilik, hukuk düzeni ile donatabilmektir. İnsanı ve her insanının hukukuna/eğitimine yatırım

yapmayan, onlara özgürlük alanları açamayan hiç bir ülke geleceğin şekillendiricileri arasında yer almayacaktır

Her zaman olduğu gibi varmak istediğimiz yere doğru, ancak siz değerli üyelerimizin desteğini arkamızda hissettiğimiz, zor zamanlarımızda size yaslanabileceğimizden emin olduğumuz taktirde tereddütsüz ve tüm enerjimizle ilerleyebiliriz.

Bu desteği bizden bugüne dek esirgemediniz bundan sonra da esirgemeyeceğinizden eminim.

Hepinize teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.